

Valon antidopingohjelma 2015–2016

Sisällys

Valon antidopingohjelma 2015–2016	1
Johdanto	2
1. Säännöstö ja sitoutuminen	2
Maailman ja Suomen antidopingsäännöstö	2
Valon säännöt	2
Reilu Peli	3
Valon henkilöstön sitouttaminen	3
2. Koulutus	3
Seurakoulutus	3
VOK 1 koulutus	4
Kuntoilijadoping	4
Lajiliittojen säännöt ja määräykset	5
ADT:n järjestämät koulutustilaisuudet	5
ADT:n osallistuminen Valon tilaisuuksiin	6
3. Viestintä	6
ADT:n ja Dopinglinkin materiaalien ja uutisten jakaminen	6
Valon kriisiviestinnän suunnitelma	7
4. Yhteistyö	7
Hallitustyöskentely	7
ADT:n, Dopinglinkin ja Valon tapaamiset	7
5. Antidopingohjelman seuranta	8
Antidopingohjelman julkaiseminen	8
Antidopingohjelman seuranta ja päivittäminen	8

Johdanto

Antidopingtyön päävastuu Suomessa kuuluu Suomen Antidopingtoimikunta (ADT) ry:lle. ADT vastaa dopingvalvonnasta, antidopingkoulutuksesta, antidopingtyön kansainvälisestä yhteistyöstä ja antidopingtyön kansallisesta toimeenpanosta.

Valo on ADT:n jäsen ja Valolla on edustus ADT:n hallituksessa. Valo yhteisön Reilun Pelin säännösten mukaan dopingin vastustaminen on osa reilua peliä. Valo on osana Reilua Peliä sitoutunut dopingin vastaiseen työhön. Dopingvapaa urheilu on erityisesti jokaisen urheilijan oikeus.

A-Klinikkasäätiön alainen Dopinglinkki vastaa kuntoilijoille suunnatusta antidopingtyöstä. Dopinglinkin toiminta on suunnattu dopingaineita käyttäville kuntoilijoille, heidän läheisilleen, dopingkäyttäjiä työssään kohtaaville eri alojen ammattilaisille ja kaikille muille dopingaineiden vaikutuksista kiinnostuneille. Valolla on edustus Dopinglinkin johtoryhmässä.

Valon antidopingohjelman tarkoituksena on tukea ADT:n ja Dopinglinkin työtä, erityisesti koulutuksen ja muun ennaltaehkäisevän toiminnan osalta. Ohjelmaan on kirjattu keskeiset vuosittain tehtävät toimenpiteet ja niiden vastuuhenkilöt Valossa. Ohjelmaa päivitetään vuosittain yhteistyössä ADT:n kanssa.

1. Säännöstö ja sitoutuminen

Maailman ja Suomen antidopingsäännöstö

Antidopingtyötä ohjaa ja sääntelee kansainvälinen ja kansallinen antidopingsäännöstö, joita urheilijat ja urheilun parissa toimivat sitoutuvat noudattamaan. Maailman Antidopingtoimiston WADA:n hyväksymä Maailman antidopingsäännöstö (WADA-Code) tuli voimaan 1.1.2015 ja ADT:n hyväksymä Suomen antidopingsäännöstö perustuu siihen. Maailman antidopingsäännöstöön liittyy kansainvälisiä standardeja, joiden noudattaminen on myös pakollista. Standardeja ovat

- kansainvälinen kiellettyjen aineiden ja menetelmien luettelo
- kansainvälinen testaus- ja tutkintastandardi
- kansainvälinen erivapausstandardi
- kansainvälinen laboratoristandardi
- kansainvälinen tietosuojastandardi

Toimenpide

Valo osallistuu ADT:n kanssa kansainvälisen ja kansallisen antidopingsäännösten kehittämiseen.

Aikataulu

Konkretisoituu muutostarpeiden ilmaannuttua.

Vastuu

Valon edustaja ADT:n hallituksessa (tällä hetkellä Petri Heikkinen ja varalla Nelli Kuokka)

Valon säännöt

Valon sääntöjen 11.1 §:n mukaan Valon jäsenet sitoutuvat antidopingtoimintaan ja noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa urheilun kansainvälistä ja kansallista antidopingsäännöstöä. Sääntökohta sitoo Valon jäsenjärjestöjä, mutta ei suoranaisesti Valoa.

Toimenpide

Valon säännöt muutetaan siten, että järjestö sitoutuu antidopingtoimintaan ja noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa kansainvälistä ja kansallista antidopingsäännöstöä.

Aikataulu

Syksy 2016

Vastuu

Pääsihteeri (Teemu Japissin). Valon hallitus esittelee sääntömuutoksen 2016 Valon syyskokoukselle.

Reilu Peli

Urheiluyhteisön yhteisessä Reilun Pelin ihanteet ja tavoitteet -dokumentissa (hyväksytty Valon syyskokouksessa v. 2013) kuvataan antidopingtoiminnan merkitys osana Reilua Peliä. Antidopingtyö on olennainen osa Valon toimintaa. Doping ei kuulu liikuntaan eikä urheiluun. Puhtaan urheilun edistäminen on kaikkien urheilutoimijoiden tehtävä. Urheiluyhteisöllä on lisäksi oltava keinot ennaltaehkäistä ilmiötä ja ryhtyä kurinpitotoimenpiteisiin väärinkäytötapauksissa.

Toimenpide

Seuraavan Reilu Peli asiakirjan päivityksessä huomioidaan mahdolliset muutostarpeet myös asiakirjan antidopingia koskevaan osioon.

Aikataulu

Ei tiedossa.

Vastuuhenkilö

Yhteiskuntavastuun erityisasiantuntija (Karoliina Ketola)

Valon henkilöstön sitouttaminen

Valon henkilöstön tulee olla sitoutunut antidopingtyöhön. Jokaiselle työntekijälle tulee tarjota perusinfopaketti antidopingtyön perusteista ja henkilöstön tulee tuntea Valon antidopingohjelman keskeinen sisältö ja vastuut.

Toimenpide

Henkilöstöinfon yhteydessä tiivis koulutus henkilöstölle antidopingtyöstä ja Valon antidopingohjelmasta (esim. yhteistyössä ADT:n kanssa)

Aikataulu

Kevät 2016

Vastuu

Yhteiskuntavastuun erityisasiantuntija (Karoliina Ketola)

2. Koulutus

Seurakoulutus

Antidopingkasvatus on osa tätä seuran kasvatustoimintaa ja -vastuuta. Junioriurheilussa se tarkoittaa terveiden elämäntapojen, päihteettömyyden, terveellisen ravinnon ja reilun pelin opettamista. Kilpaileville nuorille pitää kertoa myös antidopingasioista ja urheilijan vastuusta.

Valmentajan tulee tuntee antidopingsäännöt ja ohjata urheilijoita vastuulliseen toimintaan. Myös kilpailevien urheilijoiden vanhempien tulee olla tietoisia urheilijoita koskevista antidopingsäännöistä. Urheilijalla itsellään, myös alaikäisellä urheilijalla, on aina vastuu dopingin käyttämisestä.

Vaikka dopingtestaus ei kohdistu lapsiin, urheilevien lasten ja nuorten on hyvä kasvaa noudattamaan antidopingsäännöksiä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jo varhaisessa vaiheessa opitaan yhdessä vanhempien kanssa hoitamaan mahdolliset lääkityksiä koskevat erivapaudet kuntoon ja tarkistamaan, ovatko käytössä olevat lääkkeet sallittuja. (Reilun Pelin käsikirja)

Valo ylläpitää yhdessä lajiliittojen kanssa lasten ja nuorten urheilun Sinettiseura-laaturjärjestelmää. Vuonna 2015 uudistetut Sinettiseurakriteerit on rakennettu lasten ja nuorten urheilun neljän laatutekijän ympärille. Yksi laatutekijöistä on Urheilullinen elämäntapa, sisältäen levon, ravinnon, päihteettömyyden, riittävän liikunnan määrän ja henkisen hyvinvoinnin.

Urheilun Pelisääntöjen tavoitteena on synnyttää keskustelua lasten urheilun arvoista, toimintaperiaatteista ja käytännöistä. Valo kannustaa jokaista harjoitusryhmää tekemään pelisäännöt. Pelisääntö -tietopankki on sekä Sinettiseurojen että Kasva Urheilijaksi -ohjelman käytössä.

Toimenpide

Tuodaan Urheilullinen elämäntapa - sinettikriteerissä selkeästi esiin dopingin vastaisuus. Lisätään Pelisääntömateriaaleihin antidopingasiaa, pohjana esim. [Koulujen antidopingaineisto](#) (pdf).

Aikataulu

vuoden 2015 aikana

Vastuu

Seuratoiminnan asiantuntija (Eija Alaja)

VOK 1 koulutus

Valo kehittää Valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen 1-tason sisältöjä yhdessä alueellisten liikuntajärjestöjen kanssa.

Toimenpide

Lisätään VOK-koulutuskalvoihin antidoping-sisältöä (Urheilullinen elämäntapa, dopinginvastaisuus)

Aikataulu

Vuoden 2015 aikana

Vastuu

Seuratoiminnan asiantuntija (Eija Alaja)

Kuntoilijadoping

Kuntoilijoiden dopingaineiden käytön tavoitteena on muun muassa voiman hankkiminen ja suorituskyvyn kasvattaminen voimailu- ja muita liikuntaharrastuksia varten, ulkonäön muokkaaminen ja ammatillinen hyöty esimerkiksi rakennus- ja turvallisuusalalla

A-Klinikkasäätiön alainen Dopinglinkki vastaa kuntoilijoille suunnatusta antidopingtyöstä.

Dopinglinkki-verkkopalvelu tarjoaa tietoa kuntodopingista eli kilpa- ja huippu-urheilun ulkopuolisesta dopingkäytöstä, ravinnosta ja liikunnasta. Dopinglinkin neuvontapalvelussa voi kysyä

asiantuntijoilta anonyymisti dopingaineiden terveysvaikutuksiin liittyviä kysymyksiä. Dopinglinkki kouluttaa ja luennoi kuntoilun dopingaineista, niiden terveydellisistä haittavaikutuksista, ravintolisistä ja työelämän dopingista.

Valon vuoteen 2015 asti ylläpitämä K-kuntokeskusverkosto sitoutettiin kuntoilijadopingin vastaiseen toimintaan. Yhteistyössä Dopinglinkin kanssa luotu Puhtaan liikunnan puolesta -sitoumus nostaa esille jokaisen kuntokeskuksen roolia terveyttä edistävän liikunnan tukemisessa. Sitoumuksen tehneet kuntokeskukset osallistuvat säännöllisesti maksuttomaan verkkokoulutukseen kuntoilijadopingista. Koulutuksen jälkeen kuntokeskuksen henkilökunta tietää muun muassa mitä kuntodoping tarkoittaa, millaisia terveydellisiä haittavaikutuksia dopingaineilla on, ja mistä voi kysyä apua ongelmatilanteissa. K-kuntokeskusverkostosta luopumisen jälkeen Valo jatkaa kuntoilijadopingin vastaista työtä toimimalla Dopinglinkin ohjausryhmässä ja viestimällä Dopinglinkin toiminnasta.

Toimenpide

Valon edustaja toimii Dopinglinkki-ohjausryhmässä ja välittää tietoa kuntoilijadopingin ajankohtaisista asioista.

Aikataulu

Toistaiseksi

Vastuu

Työyhteisöliikunnan asiantuntija (Satu Ålgars)

Lajiliittojen säännöt ja määräykset

ADT auttaa lajiliittoja niiden antidopingohjelmien laadinnassa. Jotta lajiliitto voi ennaltaehkäistä dopingia ja tarvittaessa puuttua rikkomuksiin, tulee sen sääntöjen ja määräysten olla ajan tasalla. Valon tulee varmistua ja auttaa että sen jäsenjärjestöjen sääntöverkosto mahdollistaa tehokkaan antidopingtyön. Lajiliittoja kehoitetaan käyttämään Valon laatimia lajiliittojen kurinpitosääntöjä. Seuroja kehoitetaan käyttämään Valon laatimia seurojen mallisääntöjä. Valon rooli tässä työssä on konsultoiva. Viime kädessä lajiliitot ja seurat tekevät sääntöjensä ja määräystensä osalta itsenäiset päätökset.

Toimenpide

Lajiliittojen säännöt ja määräykset käydään läpi ja varmistetaan että ne ovat ajan tasalla. Autetaan niitä liittoja, joiden säännöstö vaatii korjauksia. Tarkistetaan Valon seurojen mallisääntöjen antidopingpykälän ajanmukaisuus.

Aikataulu

Vuoden 2016 aikana

Vastuu

Lajiliittojen säännöt ja määräykset: Lainsäädännön erityisasiantuntija (Petri Heikkinen)
Seurojen mallisäännöt: järjestöpäällikkö (Rainer Anttila)

ADT:n järjestämät koulutustilaisuudet

ADT järjestää lajiliitoille vuosittain lajiliittotilaisuuksia ajankohtaisista antidopingaiheista.

Toimenpide

Valo osallistuu vuosittain lajiliittotilaisuuksiin.

Aikataulu

Lajiliittotilaisuuden ajankohta

Vastuu

Yhteiskuntavastuun erityisasiantuntija (Karoliina Ketola)

ADT:n osallistuminen Valon tilaisuuksiin

Valo järjestää vuosittain useita tilaisuuksia (Järjestöpäivät, Liikuntafoorumi, Urheilujuridiikan päivä jne.), joissa on mahdollisuus esitellä ADT:n toimintaa.

Toimenpide

Sovitetaan Valon ja ADT:n yhteisissä tapaamisissa Valon tilaisuudet, joissa ADT on mukana.

Aikataulu

Sovitetaan vuosittain pääsihteerien tapaamisen yhteydessä (tammi/helmikuu 2016).

Vastuu

Yhteiskuntavastuun erityisasiantuntija (Karoliina Ketola)

3. Viestintä

Valo tuo viestinnässään esiin puhtaan urheilun ja reilun pelin sanomaa. Valon antidopingviestinnän keskeisimpänä tavoitteena on tukea ADT:n ja Dopinglinkin työtä sekä kannustaa lajiliittoja, aluejärjestöjä ja muita urheilujärjestöjä niiden omassa antidopingtoiminnassaan. Käytännössä viestintä voi olla ADT:n ja Dopinglinkin koulutusten markkinointia, uutisten jakamista ja arvokeskustelun herättämistä (Reilu Peili).

ADT:n ja Dopinglinkin materiaalien ja uutisten jakaminen

Toimenpide

ADT:n ja Dopinglinkin tärkeimmät uutiset julkaistaan Valon sivuilla (sport.fi). Valo jakaa ADT:n ja Dopinglinkin materiaaleja sport.fi-tietopankeissa järjestöille, seuroille ja muille liikunnan ja urheilun toimijoille (Arvot ja vastuullisuus -> työkalut ja materiaalit, Urheilun Pelisäännöt). Tilaisuudet ks. koulutus.

Aikataulu

Jatkuva

Vastuu

Valon viestintä

Urheilun Pelisäännöt: seuratoiminnan asiantuntija (Eija Alaja)

Arvot ja vastuullisuus: yhteiskuntavastuun erityisasiantuntija (Karoliina Ketola)

Valon kriisiviestinnän suunnitelma

Toimenpide

Valo laatii kriisiviestintäsuunnitelman huomioiden toiminnan dopingrikkomuksen tai –epäilyn yhteydessä.

Aikataulu

2016

Vastuu

Valon viestintä

4. Yhteistyö

Hallitustyöskentely

Valo on ADT:n jäsen ja sillä on edustus ADT:n hallituksessa. Valo suhtautuu myönteisesti suunnitelmiin, joilla kilpailutapahtumien manipuloinnin estäminen tulisi jatkossa osaksi ADT:n toimintaa.

Toimenpide

Valo toimii aktiivisesti ADT:n hallituksessa. Jokaiseen hallituksen kokoukseen osallistutaan Valon varsinaisen tai varajäsenen toimesta. Valo toimii hallituksessa ja ADT vuosikokouksessa siten, että kilpailutulosten manipuloinnin ehkäiseminen tulee osaksi ADT:n toimintaa.

Aikataulu

Syksy 2015.

Vastuu

Valon edustaja hallituksessa ja vuosikokouksessa.

ADT:n, Dopinglinkin ja Valon tapaamiset

Yhteistyön parantamiseksi on tärkeää, että organisaatioiden toimihenkilöt tapaavat säännöllisin väliajoin. Valon ja ADT:n pääsihteerit tapaavat vähintään kerran vuodessa. ADT:n ja Dopinglinkin kanssa järjestetään vuosittain tapaaminen, jossa käydään läpi menneen vuoden toimenpiteitä ja suunnitellaan tulevaa yhteiset vaikuttamistarpeet huomioiden.

Toimenpide

Valon ja ADT:n pääsihteerit sekä antidopingohjelman toteutuksesta vastaavat toimihenkilöt ADT:ssa, Dopinglinkissä ja Valossa tapaavat vuosittain. Valon liikuntapoliittisessa vaikuttamisessa huomioidaan antidopingasiat.

Aikataulu

Pääsihteerien tapaaminen tammi/helmikuu 2016. Muut tapaamiset sovitaan tarpeen ja aiheen mukaan.

Vastuuhenkilö

Yhteiskuntavastuun erityisasiantuntija (Karoliina Ketola)

5. Antidopingohjelman seuranta

Antidopingohjelman julkaiseminen

Toimenpide

Valon antidopingohjelma julkaistaan Valon ja ADT:n sivuilla. Ohjelmasta viestitään henkilöstölle (ks. kohta 1., Henkilöstön sitouttaminen) sekä tiedotetaan jäsenistölle jäsenjärjestöjen uutiskirjeessä.

Aikataulu

2015

Vastuu

Yhteiskuntavastuun erityisasiantuntija (Karoliina Ketola)

Antidopingohjelman seuranta ja päivittäminen

Toimenpide

Valon Antidopingohjelma hyväksytään hallituksessa. Toimenpiteet viedään tiimien ja vastuuhenkilöiden tuloskortteihin. Valon antidopingohjelmaa päivitetään tarpeen mukaan.

Aikataulu

Ohjelman seuranta ja päivitystarpeet käydään läpi vuosittain pääsihteerien tapaamisessa (tammi/helmikuu 2016).

Vastuuhenkilö

Valon antidopingohjelmasta ja sen päivityksestä vastaa yhteiskuntavastuun erityisasiantuntija (Karoliina Ketola)